

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	---	-----------------------------------	--

A földadó.

Baja, 1909. május 7.

Hirdetés jelent meg a napokban, amelyben felhívják a város minden föld- és telek tulajdonosa, hogy a földbirtok művelési ágában előfordult változást jelentsék be.

Ez a hirdetés az új földadó törvény életbe léptetésével áll összefüggésben. Ez az új törvény tudvalevőleg a földadónál új kulcsot állapított meg és az adókulcsát leszállította. Ilyformán ma a földbirtokon kevesebb adóteher lesz, mint volt eddig. Az adóreform ezzel az intézkedésével megkönnyíti a birtokos osztály megélhetését és levesz az ország földműveléssel foglalkozó lakosság válláról egy tekintélyes terhet. Eddig minden rendben is volna. Ámde tudvalevő és közismert dolog az, hogy a földadónál vannak a legnagyobb, a legkiáltóbb igazságtalanságok.

A földbirtokok ma éppen azon osztály alá tartoznak, mint tartoztak — mondjuk — 20 év előtt. Ha egy darab föld husz esztendővel ezelőtt legelő, rét, vagy homokbucka volt, az ma is annak nyilván tartatik. A legelőt, a rétet már rég felturhatták, lehet az a legkitünőbbben termelő földbirtok, a homokbucka helyén virágzó, jól termelő szőlő telep lehet, azért tulajdonosa még ma is csak úgy fizeti a legalacsonyabb, mit sem tevő hasznavehetetlen föld után a legalacsonyabb adótételt, mint husz esztendővel ezelőtt. Lehet az én földem a szomszédoménál kevesebbet termő, kisebb értékű, én még is jóval magasabb adóval vagyok nála megróva. Egyszerűen azért, mert ez már akkor is szántó volt, míg amazon akkor gulyák legeltek.

Ezt az igazságtalanságot még szembe-ötölőbbé teszi, még inkább kidomborítja az új adótörvény. És minél nagyobbak a birtokok, annál kevesebb aránylag az adója, mert ott több az olyan föld, amelyen ezelőtt legelő volt. Ezt az igazságtalanságot akarták megszüntetni az adótörvényjavaslatok tárgyalásánál azok, akik a kataszter kiigazítását sürgették. A küzdelemnek meg is volt a kellő sikere és az új törvény intézkedései folytán lehetővé is van téve, hogy a kataszter ott, ahol kívánják, kiigazítsák. A kataszter kiigazítását úgy az állam, mint a város érdeke megkívánja, megköveteli.

Lapunk hasábjain ismertettük már, hogy városunkban, illetve Baja város határában miként oszlanak meg az egyes művelési ágak. Ez a kimutatás azonban csupán papiroson áll meg, mert minálunk, mint másutt is, a művelési ágakban nagy eltolódások állottak be. Például a művelés alatt nem levő földbirtok jóval, de sokkal kevesebb, mint volt azelőtt. A sivar homokbuckáknak legnagyobb része már régen megszűnt sivar portenger lenni és helyébe pompás és tisztességesen jövedel-szözlőltetvények jöttek.

A teherviselés arányos és egyenlő megosztásának az igazságos elve is megköveteli, hogy azok az aránytalanságok eltűnjenek. De megköveteli a kataszteri kiigazítást különösen az állam és a város érdeke.

Az új földadó törvény, minthogy a földadót leszállítja, bennünket érzékenyen sujt, amennyiben ha kisebb az államiadó, kisebb az utána szedett községi pótdó is. Helyreüti azonban a veszteségünket a művelési ágakban beállott változás helyes megállapítása.

Ha az eddigi homokbuckákként és nem termő földekként, legelőkként nyilvántartott birtokról megállapítjuk, hogy azok ma szőlők, veteményes kertek, rögtön megtérül a leszállítás által előállott jövedelmi csökkenés.

A kataszteri kiigazítás után remélhetjük, hogy ami elvész a réven, megtérül a vámon.

Baja ipara.

Baja, 1909. május 7.

A lapunk hasábjain egy kis vita keletkezett a napokban Bács-Bodrog vármegye monográfiájának »Baja« része körül. Arról vitatkozott a két cikk írója, hogy a monográfiában a helyi kereskedelemről írt cikk a helyzetet túlsötétnek, vagy pedig kellő módon világitotta-e meg a bajai kereskedelmet és ipart.

A vitáról magáról tulajdonképpen nem is akarunk beszélni, arról nem is akarunk szólni, mert hiszen mindenki ismeri a mi helyzetünket, hogy itt nincsen ipar, nincsen kereskedelem oly mértékben, mint aminőnek ebben a városban kellene lenni.

A monográfiában is felpanaszolják, hogy a város lakosságának szaporodása dacára csökkent az iparosok száma. Az talán még megérthető, hogy a bajai kisiparban csökkenés állott be, de, hogy most, amikor az egész országban óriási lendületet vett a nagy-ipar, a gyáripar fejlesztés, akkor minálunk teljes csend, túlságosan nagy a nyugalom. Minálunk nincsen semmi mozgalom.

Amikor átolvassuk a lapok közgazdasági rovatát, látjuk, hogy az ország különféle helyein újabb és újabb ipartelepek létesülnek, az ország minden vidékén érdeklődnek az ottani viszonyok iránt. Ajánlatok folynak be újabb ipartelepek miként való létesítése okából.

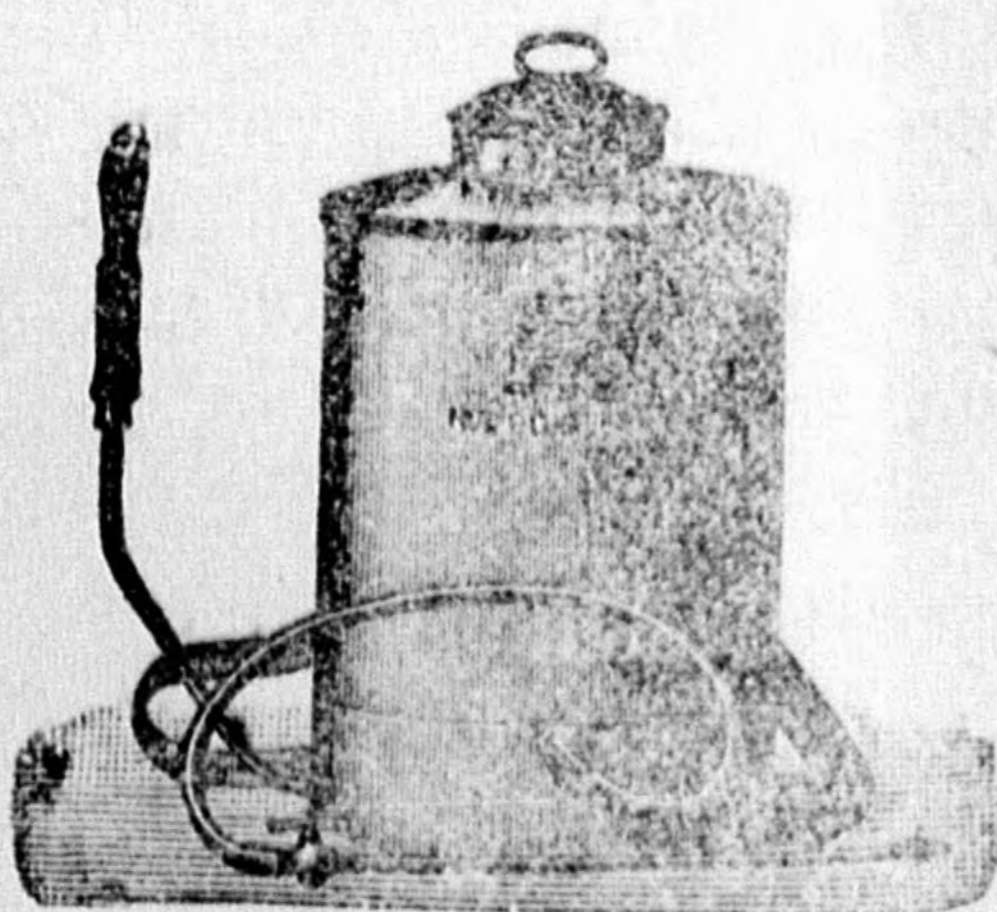
Ma, amikor minálunk újabb vasut nyílt meg és így a legjobb összeköttetések vannak, azt hisszük, igen könnyen tudnánk meggyőzni az ipartelepeket létesíteni szándékozókat arról, hogy gyárak létesítésére jobb, alkalmasabb helyet nem kaphat, nem találhat, mint éppen a mi városunkban.

KECSKEMÉTI POR,

kipróbált legjobb permetezési anyag a szőlő peronoszpóra-betegsége ellen.

Legjobb minőségű kékkő.

Raffia háncs.

Szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánal, tökéletes berendezéssel, (Napjegyű) Vermorel-rendszerű, jóminőségű permetező.

Rákóczy önműködő légnyomásu permetező.

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA kereskedésében BAJÁN.

A vállalkozók figyelmét ide kell terelni és igen könnyen elérhetjük azt, hogy a mi szegényes iparunk szépen fellendülhet, megjavulhat és ennek nyomán beköltözhetik a mi városunkba a jólét, az ipari fellendülés.

Telefonhírek.

Budapest, 1909. május 7

A válság.

A kihallgatások.

Ma déli félegy órakor Zichy Nándor gróf a néppárt vezére járult a király elé kihallgatásra. A néppárt vezére körülbelül 35—40 percig tartó audiencián volt. Amikor a kihallgatásról visszatért, több ujságíró megkérdezte tőle az audiencia eredményét. A gróf mindössze csak ennyit mondott:

— Őfelsége, a király kegyesen fogadott és meghallgatta előterjesztéseimet.

Délután fél kettőkor Széll Kálmánt, az alkotmánypárt elnökét fogadta a király. Erről a kihallgatásról semmi hír nem szivárgott ki.

Miniszterek tanácskozása.

Zichy Nándor kihallgatása után felkeresték Kossuth Ferencz kereskedelmiügyi minisztert: Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf és Wekerle Sándor. A négy államférfi körülbelül egy óra hosszat volt együtt és a helyzetről tanácskoztak.

Jön a külügyminiszter.

Ma este kilenc órakor Budapestre érkezik Aehrenthál külügyminiszter Szapáry és Gunszky grófok kíséretében. A külügyminiszter a budai vár Krisztina körúti oldalán száll meg.

Abdul Hamid veszedelemben.

Az ujtörök katonatisztek azt követelik, hogy Abdul Hamid exszultán a törvényszék elé állíttassék és halálra ítéltessék. Az ujtörököknek ugyanis az a véleményük, hogy Abdul Hamid mint fogoly is veszedelmes lehet Törökországra nézve. Sok és nagy összegű pénze van az európai bankokban felhalmozva és annak segítségével könnyen felállíthatja a különben is könnyen izgatható albánokat. Így könnyen újabb zavarok állhatnak be. Állítólag az ujszultánnak, V. Mohamednek is ez a nézete. Valószínű ezek szerint, hogy Abdul Hamidot rövidesen ki fogják végezni.

Kifosztott pénzeslevél.

Néhány héttel ezelőtt egy Magyar-kanizsán feladott és Aradra érkezett pénzeslevélből rejtélyes módon eltűnt tízezer korona. A pénzt az eddigi nyomozások szerint a postán vették ki. A tettesek kiderítése céljából ma Budapestről Aradra érkezett több detektív-

kíséretében Eperjessy budapesti detektív-főnök.

Bosznia csapatai.

A hadvezetőség — mint Bécsből jelentik — elhatározta, hogy Boszniából visszavonják a felesleges csapatokat és a katonai létszámot a rendesre szállítják le. Ez a létszám azonban magasabb lesz, mint az eddigi volt, hogy meg legyen a monarchia óva az esetleges meglepetések elől.

Patikusok panamája.

Csunya panamáról rántotta le a leplet a budapesti ker. munkásbiztosító és betegsegélyző pénztár.

Negyvenöt budapesti patikus ellen tett feljelentést a pénztár azért, hogy ezek a pénztári tagokkal összejátszottak. A pénztári tagok drága gyógyszereket rendeltek maguknak és azok azt vagy olcsó pénzért eladták, vagy parfümért becserélték ennek a negyvenöt gyógyszerésznek. A pénztár vezetősége bejelentette a csúf esetet Sziló gyógyszerész egyleti elnöknek is. Az elnök magához kérte a meggyanusítottakat és összehívta az egyesületi közgyűlést.

NAPIHIREK.

Helyreigazítás. Lapunk tegnapi számában — nyomdahiba folytán — azt irtuk, hogy a közigazgatási bizottság e havi ülését május hó 11-én délelőtt 11 órakor tartja. Ez nem áll. A közigazgatási bizottság 10-én délelőtti 10 órakor tart ülést.

Uj doktor. Reiser Viktor ügyvédjelölt tegnap letette Kolozsvárott a jogtudomány doktorátusát.

A Céllovész Társulat 9-én vasárnap a szokásos lövészetet és tekézést megtartja. Este társas-vacsora.

A Sportegylet foto-álosztálya elkészült már a városi polg. iskolában berendezésével és ezután hívja fel az elnökség azokat, akik arcképes igazolványokra tartanak igényt, hogy arcképeiket az elnöknek adják át, vagy Mentényi Sándor, Ruppert Antal, Farkas Ödön, Schwarzwinger Sándor uraknál vasárnap d. u. leendő fényképezés végett jelentkezzenek.

A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület évi közgyűlése. A József kir. Herceg Szanatórium Egyesület évi közgyűlését Budapesten május 25-én tartja meg. A közgyűlésre az egyesület tagjai és azok, akik május 15-ig tagokul belépnek, a fővárosba való felutazásra féláru vasúti jegy kedvezményében részesülnek. Felkérem tagtársaimat, sziveskedjenek velem május hó 14-ig tudatni, hogy közgyűlésünkön részt vesznek-e, hogy a központnál a vasúti jegy váltására szolgáló igazolványról idejében gondoskodhassunk. Dr. Koller Imréné a József kir. Herceg Szanatórium Egyesület bajai bizottságának elnöke és dr. Alföldy Lajosné társelnök.

A tanítóképző ártézi kutja. A bajai állami tanítóképző-intézet igazgatója tekintettel arra, hogy a környék cselédsége és szolganépe tömegesen jár az intézet udvarára és ez a körülmény zavarólag hat, azon javaslatot terjesztette a tanács elé, hogy az intézet

telkén kívül a Vásártéren az intézet kútjától mintegy 20 méter távolságra egy 4—5 m. köbtartalmú betonmedencét építsenek és ezt az ártézi kút csövével kapcsolatba hozza oly módon, hogy a medence éjjelenként megtölthető és a közönség ivóvíz szükségletét ezentul a medencéből fedezhesse.

A tanács az igazgatónak köszönetét nyilvánította ezen előzékenységeért és egyben felhívta a mérnöki hivatalt, hogy a tisztí főorvos közbenjöttével javaslatot terjesszen be a medence miként való felállítása tárgyában. Mi is elismeréssel vagyunk az igazgató javaslata iránt.

A menyasszonya után a halálba. Megírtuk tegnapi számunkban, hogy Szántó István 23-éves cukrász segéd tegnap hajnalban öngyilkosságot követett el. A boldogtalan fiatalembert a szerelem vitte a halálba. Szántó szerelmes volt egy csinos leányba, Hudi Juliskába és nőül akarta venni. A boldog házasságnak nem is állott volna semmi útjába és rövid idő múlva meg is lett volna az esküvő. A sors azonban másképp végeztet. Hudi Juliska megbetegedett és rövid szenvedés után meghalt. A szerencsétlen fiatalembert menyasszonyának halála annyira lesújtotta, hogy ezt a csapást nem bírta elviselni. Tegnap hajnalban Csillag-utcai lakásán mellbe lőtte magát és rövid szenvedés után meghalt. Hátra hagyott levelében azt kérte, hogy elhalt menyasszonya mellé temessék. A szerencsétlen fiatalember tragikus esete mély részvétet keltett.

Házi szarka. Özv. Vörös Jánosné feljelentést tett, hogy Parti-utcai lakásából ismeretlen tettesek záratlan szekrényéből két darab 20 koronás bankjegyet elloptak. A csendőrök megindították a nyomozást és a tettest egy a házban lakó leány személyben megtalálták. A magáról megfélekedezett leány beismerte úgy ezt a lopást, mint azt is, hogy Vörösnének az erszényéből egy más alkalommal 3 koronát lopott. A leány hozzátartozói a lopásról mit sem tudnak.

Utcai botrány. A részeg ember visszatartó, kellemetlen benyomást tesz a szemlélőre, de kétszeresen csúf, ha egy nő részeg. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka egy jobb ruhába öltözött züllött asszony állított be egy vendéglőbe, ott ivott, káromkodott éjjelig. A vendéglős a részeg nő garázdálkodását megúnva, erőszakkal eltávolította. Erre a részeg asszony kiment a Budapesti úton a járdára, ott lefeküdt és oly rettenetes ordítózásba kezdett, hogy az egész szomszédság felébredt. Éjfélről reggel 4 óráig szakadatlan ordított. Ekkor teljesen berekedt és a járdán végig terülve elaludt. Igazán értéktelen, hogy éjfélről hajnali 4 óráig tarthatott ez a botrány, anélkül, hogy rendőr, vagy csendőrjárat közbelépett volna. (Beküldetett.)

Zentai munkásházak. A zentai vasúti állomás tőszomszédságában amerikai arányú munka folyik. Husz házépítő banda, mintegy négyszáz munkásember serénykedik, földet hord, ácsol, készíti, építi a zentai munkások otthonát: a négyszázötven munkásházat egy egész városnegyedet. A munkások telepe több házsorból s egy térből áll melyet befásítanak. Zenta városa rendkívüli jóindulatot tanúsított a mezőgazdasági munkások otthoszerzése ügyében. — Ötven fillérért négyszögölenként engedte át a munkásházakra szükséges területet s maga gondoskodott a munkásházak építésének vállalati uton való biztosításáról, valamint gondoskodott arról, hogy egy-egy munkás a lehető legkedvezőbb fizetési feltételekkel válthassa meg a maga házáat. Az

otthonukba vonuló gazdasági munkások mindössze évi ötvenkét koronával törlesztik le a házukon levő adósságot. A zentai munkásnegyedben templom, iskola, szövetkezeti és népház épül. Így épül ott egy kis boldogháza, ahova reménykedő életkedvvel és szeretettel igyekeznek az új lakók. Darányi földművelésügyi miniszter a zentai munkásházak építését úgy tette lehetővé, hogy valameddig a munkásházakra felveendő kölcsön fenáll, a kamatterhek enyhítésére évenként 2% állami segélyt engedélyezett.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.

Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

Határidő üzlet

Baja, 1909. május 7.

Buza máj.-ra 14-17 juni.-ra 13-75 okt.-ra 11-83

Rozs májusra 9 K 33 októberre 9 K 35

Zab » 7 » 42

Kukorica júniusra 7 » 56 júliusra 7 » 81

Az árak 50 kg.-ként értendők.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható

az ország minden

különlegességi árudájában.

Üzlet-eladás.

50 év óta fennálló és kiterjedt vevő-körrel bíró, jó hírnek örvendő üzletemet átadni, részben kicsinyben eladni szándékozom, miért is van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy raktáromon levő legjobb minőségű és legújabb divatu

nap- és esőernyőket

mélyen leszállított áron eladom és felkérem arra a n. é. közönséget, hogy ezen ritka kedvező alkalmat az olcsó és jó bevásárlás-hoz fölhasználni sziveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Steiner R.

nap- és esőernyő-gyár.

Javitások, áthúzások és átalakítások az üzlet fennállásáig tovább is elfogadtatnak.

Most jelent meg!

A magyar család aranykönyve.

Első kötet

Irták:

Dr. Bexheft Ármin, Dr. Dalmady Zoltán,
Dr. Jakabné, Dr. Rácz Hanna, Dr. Bán Ilona,
Dr. Garami Béla, Dr. Kovách Aladár,
Sárosi Bella és Treitz Péterné.

Tartalma:

Egészség. Lakás. Ruházkodás.

Családi krónika. — Egészség és betegség. — Az emberi test és ápolása. — Fertőző betegségek. — Betegápolás. A női élet egészségtana. — Gyermekápolás. — Szépségápolás. — Első segítség. — A lakás. — Lakás és egészség. — A ruházkodás.

256 szövegtípussal, 12 színes és 6 fekete műmelléklettel

Árai:

vászonkötésben 22 korona,
börkötésben 28 korona.

Kapható:

csekély havi részletfizetésre

Ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

A magyar család aranykönyve
három kötetben jelenik meg.

Célja, hogy minden magyar család erkölcsi és anyagi boldogulásának minden kérdésében útmutatója, tanácsadója legyen.

UGRON GÁBOR lapvezér.

MAGYAR NEMZET

a legolcsóbb, függetlenségi 48-as napilap.

Cikkeit írják: Ugron Gábor, Ábrányi Emil,
Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő.

Szerkesztő: Lándor Tivadar.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 16 K | Negyedévre . 4 K
Félévre . . . 8 K | Egy óra 1.40 K

Egyes szám ára 2 krajcár.

Megrendelhető:

Budapest, VII., Miksa-utca 8.

minden postahivatalnál és lapelárusítónál.

A szépség!

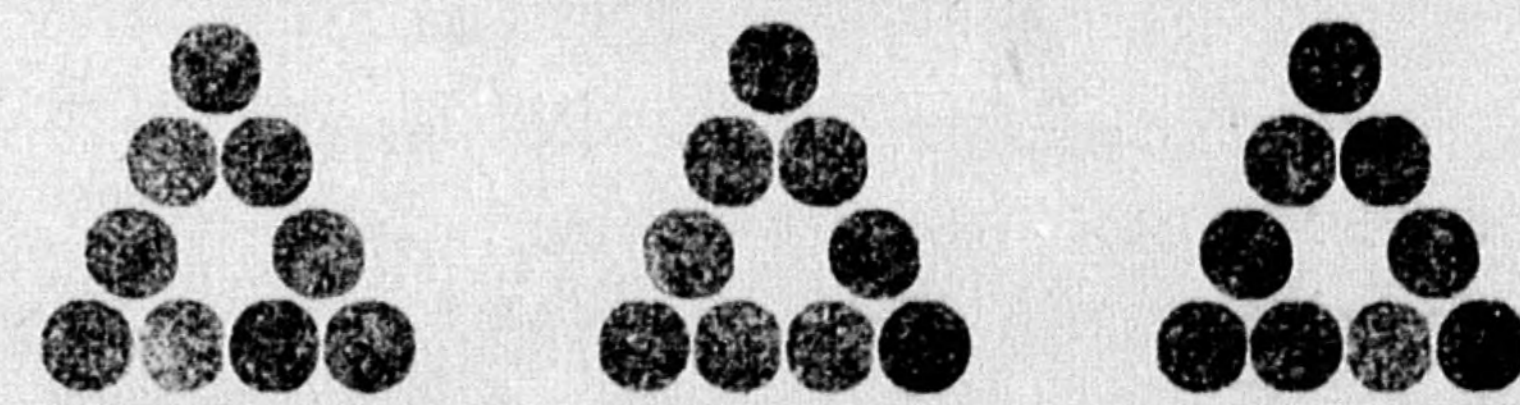
Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy e céljat elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kengeti arcát — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, **ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága** (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s éppen azért, mert a titkot soha senkire nem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedüli **biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére.** Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtráta, mitesszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális, szép, üde és ifjú lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ára: Kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér rózsás és crème színben) 1 K 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Kapható:

Baján: Dr. Makray László
gyógyszerésztárában.

Nánay Lajos könyvnyomdája

elvéllal minden e szakmába vágó munkákat jutányos árban,
csinos kivitelben.

Most jelent meg!

A kivándorló.

Színmű négy felvonásban.

Irtá:

HERCZEG FERENC.

Ára 2 korona 50 fillér.

Kapható:

ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében

BAJÁN.

